

ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ РІВНЯ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ

Дослідження системи показників життєвого рівня в Україні не втратили актуальності внаслідок глобального переосмислення стратегічної мети розвитку, оскільки досягнення високих стандартів життя є невід'ємною складовою побудови загального добробуту держави.

В більшості розвинутих країн використовують класифікацію показників якості й рівня життя населення, яка була розроблена експертами ООН (1961 р.). Спочатку життєвий рівень оцінювався індексом заробітної плати, а потім індексами прожиткового мінімуму і вартості життя. Кожний з індексів має значення, але вони не дають всебічної характеристики рівня та якості життя населення. Останній варіант даної системи показників був розроблений експертами ООН ще у 1978р. і містить у собі 12 основних груп показників [2]:

- демографічні характеристики населення;
- санітарно-гігієнічні умови життя;
- споживання продуктів харчування;
- житлові умови і забезпеченість споживчими благами тривалого користування (автомобіль, холодильник, телевізор і т. ін.);
- освіта і культура;
- зайнятість і умови праці;
- доходи і витрати населення;
- вартість життя і споживчі ціни;
- транспортні засоби;
- організація відпочинку, фізкультура і спорт;
- соціальне забезпечення;
- свобода людини.

Крім названих груп, Статистичною комісією ООН був виділений загальний розділ, що охоплює ряд інформаційних показників, необхідних для оцінки рівня та якості життя, але не є, на думку експертів ООН, безпосередніми їх характеристиками. Сюди включені такі показники: національний дохід; ВВП на душу населення і середньорічні темпи його зростання; обсяг і види соціального обслуговування; витрати на особисте споживання населення їх структура і середньорічні темпи зростання; щільність населення; транспортне обслуговування населення; робота засобів зв'язку; преса й ін.

У сучасних умовах більшого значення для визначення якості життя населення набуває врахування всіх аспектів життєдіяльності людини, а саме: економічного, соціального, демографічного, правового, екологічного факторів[1].

Загалом оцінка рівня та якості життя населення може бути представлена у вигляді наступної схеми (рис.1) [3]:

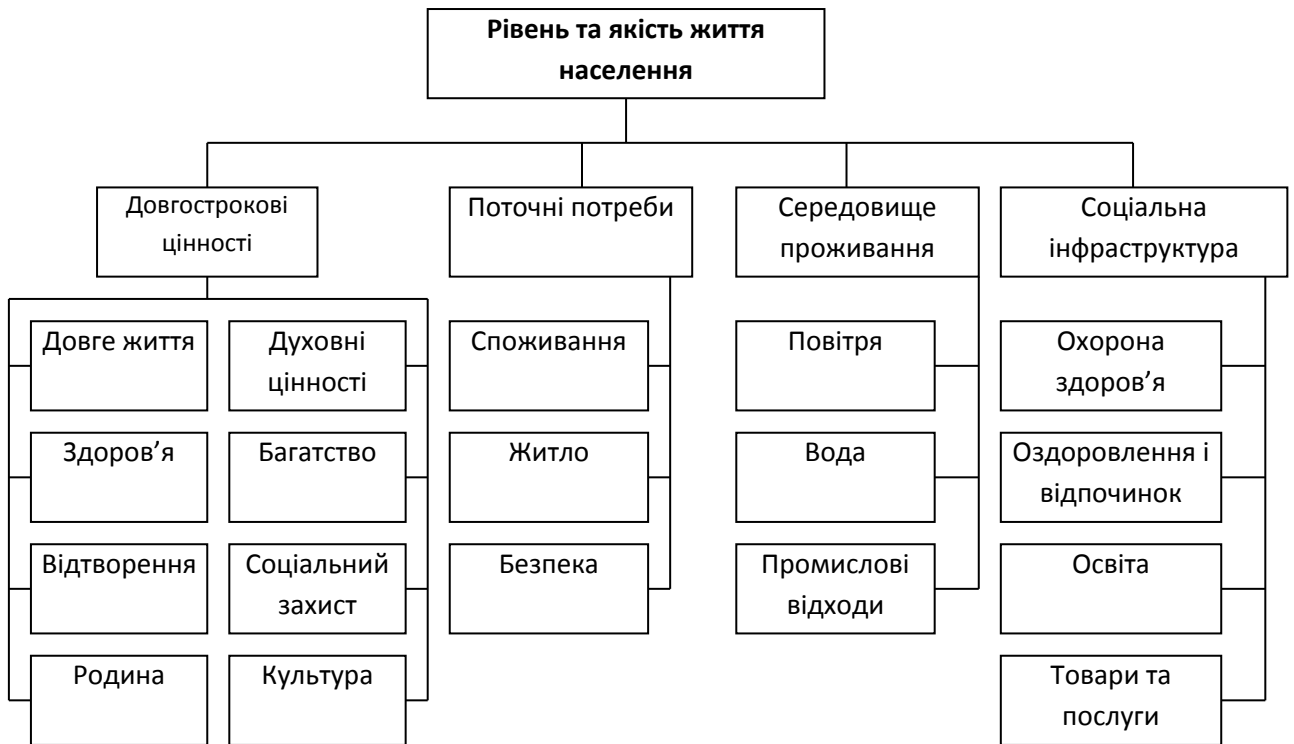

Рис.1. Схема оцінки рівня та якості життя населення

Для проведення оцінки якості життя необхідно використовувати стандартизовану номенклатуру показників, яка включає групу показників, що характеризують якість населення і умов його життя (добробут, здоров'я населення і стан системи охорони здоров'я, освіту, демографічний потенціал, соціальна і екологічна безпека, духовно-психологічний потенціал і ін.), і групу показників, що характеризують якість життєдіяльності населення в сферах праці і сімейного життя, в сфері дозвілля і суспільно-політичної діяльності.

Разом з тим виникає потреба при оцінці якості життя у окресленні базових параметрів, визначення характеру та сили впливу окремих груп факторів. Необхідне формування комплексної методики оцінки якості життя та розвитку населення, яка була б простою з точки зору доступу до інформації та не вимагала додаткових досліджень, суб'єктивних оцінок, а

базувалася б на існуючій статистичній базі та практичному досвіді.

Література:

1. Мельниченко О.А. Підвищення рівня та якості життя населення: механізм державного регулювання: [монографія]./ Мельниченко О.А. – Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2008. – 232 с.

2. Социальная статистика.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://i-u.ru/biblio/arhiv/book/noname_socstat/.

Стратегія соціально-економічного розвитку Харківської області на період до 2015 року: Монографія. – Х.: Видавничий Дім «ІНЖЕК», 2008.– 352 с.